

TIMPUL

„Timpul
Provinciei“

urează prietenilor,
colaboratorilor și
cetitorilor săi,
SĂRBĂTORI FERICITE.

PROVINCIILE

Apelul Majestății Sale Regelui Carol al II-lea

„Infăptuirile trecutului nu ne pot ajuta, dacă nu asigurăm propășirea viitorului. Patria noastră fost creată de cei ce au adormit; azi se ridică o Românie renăscută, pe care toți sunt datori să o întărească printr'un desăvârșit și dezinteresat patriotism. Azi Țara are nevoie mai mult decât oricând, a toți fiii ei uniți într'un singur mănunchiu, să aibă o singură credință și o singură voință. Nu mai este timpul șovăelii și al așteptării. Românii de astăzi nu se pot mulțumi cu realizările istoriei, ci trebuie să priceapă dela mic la mare, că acum a sosit clipa supremă a muncii spornice de consolidare și glorie. Trebuie ca națiunea să priceapă ca orice român este astăzi, mai mult ca oricând, ostaș al României, un ostaș al redeșteptării românești“.

Cristos se naște slăviți-L

Nașterea ta Cristoase s'a săvârșit din mila lui Dumnezeu pentru fiii Săi care împotmoliseră mocirla răutăților.

Stăntă Nașterea Ta o preamărim și slăvim căci prin ea prăfătuș-a lumea de păcate, și acestor nemerituoși, fiii ai tăi, datu-le-ai viață veșnică cu partea pre moarte călcând.

Bunătatea Atotputernicului tău de noi netrebnicii supuși acestei vieți terestre — a fost fără asemănare, căci pentru mântuirea noastră a trimis pe însuș Fiul Său, care în Prearată Fecioară s'a întrupat și a făcut om răbdând și suferind ca atare.

Isus Cristos pe pământ fiind, știut să găsească balsamul sufletului, iar cu privirile lui pline de dragoste care totul căută, a căutat să propovăduască dragostea între oameni care se sfășiau reciproc.

Cristos Mântuitorul a căutat să cultive iubirea de aproapele, și de aceea parte a sufletului său emana din Idila eternă și universală dintre Dumnezeu și relația Sa.

El smulge rădăcinile suferinței din omul vechiu, ca să rădăcească pe omul nou, să rădăcească un teren nou, în care să sădească apoi un suflet nou, din care să isvorească dragostea către Dumnezeu și semen.

Isus Cristos a pus piatra fundamentală a civilizației de azi prin altarele de care ne-am îndepărtat așa de mult, și a deschis calea îndepărtare dela altare. Credința este cauza că popoarele nu-și găsesc o platformă de orientare. Cine ar putea contesta că nu creștinismul a fost promotorul civilizației de azi?

Mântuitorul nostru a creiat condiții fundamentale de viață, pe care nu le poți abandona fără să nu cazii în dezastru.

M. S. Regele Carol II-a

M. S. Marele Voevod Mihail de Alba Iulia

Dar unde sunt toate aceste subtilități sufletești de sublimă înălțare sufletească?

Doamne, cum ar trebui acum mai mult ca oricând, să se mai nască între noi un Cristos care tot cu atâta blândețe cu care odinioară fericea pe toți cei care l-au văzut, să vie și să ne mai spuie „Pace vouă“!

Iar în amintirea minunii de acum 1938 de ani să cântăm spre slava Lui,

•Cristos se naște slăviți-L
•Cristos din ceruri întâmpinați-L
•Cristos pe pământ, înălțați-vă
•Cântați Domnului tot pământul!

Fica Pet e.

Frontul Renașterii Naționale

Frontul Renașterii Naționale este urmarea firească a Constituției din Februarie 1938 prin care s'a slatornicit o nouă piatră de hotar în evoluția Țării. Conducătorul destinului Neamului Românesc a știut să dea Patriei așezăminte trănice prin care urmează să se creeze România modernă.

În Frontul Renașterii Naționale se va alinia fără zăbavă pentru realizarea imedială a postulatelor naționale întregă suflarea Românească din toate ținuturile țării pornită la acțiunea de consolidare a ființei eterne a Neamului nostru.

Eugen Savu

Metoda vorbirii și metoda faptelor

Vorbind despre înghetarea Frontului Renașterii Naționale, d. Consilier Regal **Al. Vaida-Voevod**, rezuma programul acestei organizații a înfrățirii românești, prin rezuma programul acestei organizații a înfrățirii românești, prin cuvintele: metoda faptelor va lua locul metodei vorbirii goale.

Țara noastră a suferit mult de pe urma păcatului de a sporovăi, de a flecări... O metodă de cafea, de zvonuri amplificate din gură în gură, de neșășite desbateri în vid, de „a-și da cu părerea“ fiecare și a discuta fără rost și fără să se poată lua vre-o hotărâre. Căci această meteahnă fusese ridicată la rangul de metodă de conducere, pe vremea, democrației politicianiste în decadentă. Din cafea se întinsese în adunări, în comisiuni... Prefutindeni, orice inițiativă, orice energie, se îneca în torentul de vorbărie goală. Situația se agrava prin lansarea de zvonuri alarmante; toată lumea se frământa în van; activitatea devenise febrilitatea palavrelor, iar taifasurile inundau orice acțiune și întârziu orice hotărâre.

Sistemul acesta peractiv — dacă ni se îngăduie expresia, atacă puterea autorității, care, pierzându-și promptitudinea

execuției, în năclărea oratorică ce stânjenea acțiunea, devenise șovăelnică. Puterea legislativă deasemeni se dilua în ședințe de vorbărie interminabilă, abdicând dela rolul ei de supraveghere. În întruniri publice, la adunările profesionale, în jurul meselor de cafea, toți se credeau oratori. Noțiunea valorilor reale dispărea și ea; criteriul oratoric, de palavră, de „cine zbiară și înjură mai tare“, se substituise oricărei valori.

O demență verbală părea că se întinsese asupra lumii politice de ieri, întunecând mințile ce trebuiau să dea soluții îndepărtând soluțiile clare.

S'a închis la București, o cafea.

Fapt mărunț, dar plin de semnificații. Simbolic. O redută a vorbirii și alarmelor vane, a căzut...

Frontul Renașterii Naționale înlocuiește vorbăria prin fapte. Program ce pare simplu, dar înseamnă o mare revoluție în moravurile românești. Înseamnă eșirea din ezităriile bălbăite, și intrarea în acțiune hotărâtă pentru mântuirea Țării.

Victor Branișce

de Ion I. Pogana

Din strălucita pleiadă de gazetari ardeleni care a contribuit mult la realizarea Unirii, pleacă încă un mare purtător de condei, poate ultimul dintre cei mai bătrâni și de mai mare prestigiu.

Victor Branișce, directorul „Gazetei Transilvaniei“, alături de fratele său, defunctul Valeriu Branișce, a fost, într'adevăr, un gazetar în cea mai generoasă accepțiune a cuvântului.

Frații Branișce au avut un destin aparte în galeria luptătorilor naționaliști din Ardealul de ieri, care s'a prelungit și după desrobirea lui.

Au rămas singurii pentru care, timp de 10 ani, nu s'au găsit două locuri de deputați în parlamentul României, în timp ce alții, mai neînsemnați s'au ales mereu.

(Continua în pagina II-a)

Aradul și „Frontul Renașterii Naționale“

Abia deschise listele de înscriere în „Frontul Renașterii Naționale“ la Arad și deja acestea sunt acoperite cu numeroase semnături.

Printre primele adeziuni am notat pe domni:

General Alexandru Vlad, Dr. Bejan Romul, Lt. Col. Moise Rîșcușia, Lazăr V. Vasile, Dr. Crăsnic Eugen, Raftu Alexandru, Dr. Coțoiu Romuald, Dr. Moldovan Ioan, Curiaș Ioan, Ing. Vlad Traian, Dr. Moldovan Silviu, Martin B. Ioan, Dr. Anghel Ștefan, Iancu Traian, Bogdan Atexandru, Dr. Boliș Aurel, Col. Babescu Alexa, Antonescu Virgil, Chera Ioan, Col. Langier Henrick, Ing. Trimbil-toni Traian, Ing. Tripa Mihail, Caba Iuliu, Ing. Șincai Eugen, Băcilă Vasile, Dr. Vuia Salsator, Stan Teodor, Păușești Nicolae, Ion Filipaș, precum și numeroși alții

Textul biblic:

„Acum nu mai ești rob, ci fiu“!

Acest verset din epistola apostolului Pavel adresată Galatenilor (IV, 7) exprimă mai clar transformarea omului din „rob al păcatului“ întru „fiu al lui Dumnezeu“ întâmplată prin marele praznic al împăcării care este Crăciunul nostru românesc.

Nașterea lui Hristos în acea umilă atmosferă ce o oferea staulul din marginea orașului Vifleem cu ieslea lui plină de fân din care își stăpăreau foamea dobitoacele unor păstori sărmani, reda foarte plastic scoborișul plinit de cel care „s'a pogorit din cer pentru mântuirea noastră“.

Noi, oamenii făcuți „după chipul și asemănarea lui Dumnezeu“ ne-am robit duhului neagașunii călcând voia Creatorului și înfrățindu-ne cu răul ne-am împotmollit în lanțurile unei slugărnicii din cele mai de jos. Păcatul ne-a adâncit în mlaștina unei robi din care singuri, prin puteri proprii nu eram niciodată în stare să ne eliberăm.

A trebuit ca în afară de noi pe un lărmă solid, departe, de nămolul mlaștinos, să se ridice o forță eliberatoare, care să ne prinză în brațele sale și să ne scoată la liman nou. Această lucrare mântuitoare s'a săvârșit la plinirea vremii prin Hristos Mântuitorul.

Lui îi revine misiunea cea mare a împăcării omului cu Dumnezeu, făcându-ne din robi fii ai Săi.

Păreții reci și întunecoși ai staulului s'au luminat și încălzit de razele dulci ale stelei, care a condus Magii, ca în săracioasa iesle să așeze bogăția darurilor lor: aur, smirnă și tămâie. Păstorii cad cu fața pe pragul ușii și mătănile închinăciunilor, simțind că Fiul din brațele Precuratei i-a întors din nou spre binefacerile izvorite din Casa Tatălui spre fiul cel rătat pe cărările întortocheate ale vieții.

Această recunoaștere a păcatului și ispășirea lui prin lacrimi de căință, Dumnezeu o primește trimițând pe cele îngerești solia Sa:

„Mărire întru cel de sus, pe pământ pace, între oameni bunăînvoire.“

Vestea împăcării cântată de

Magazin de pălării și de modă bărbătească

„SOLID“

ARAD, Bul. Reg. Ferdinand lângă No. 21, colț cu str. Crișan

De CRĂCIUN cumpărați ghete, șosoni și articole de modă bărbătească la

Frații Apponyi

Magazin de ghete, pălării și modă bărbătească

Arad, vis-a-vis cu Primăria

Victoria

Fabrică de sifon

Transport la comandă acasă cu preț redus

Arad Calea Bihorului 7

lângă viaduct

Turnătorie și fabrică de mașini

JUHASZ

ARAD, Str. Abatorului 1-9

Moș-Crăciun de ciocolată și articole pt. pom de Crăciun în mare asortiment la

Bombonerie Carmen

Arad, Piața A. Iancu

(lângă Cinema Urauia)

Ingeri, o roștea sentențioși Magii și o răspândesc printre lacrimile bucuriei păstorii. Dela aceste ființe luminate de focul sacru al judecării, solia cea mare se răspândește la toată firea din regnul animal vegetal și mineral. Intreaga lume ia cunoștință de marele eveniment că omul s'a eliberat din robia păcatului și s'a făcut fiu al Domnului.

In casa Tatălui se face ospățul bucuriei, căci fiul s'a întors: mort a fost și a înviat, pierdut a fost și s'a aflat!

Așa să ne bucurăm de Crăciun, căci astfel a cunoscut Românul acest preasfânt praznic.

Pr. Ct.

„Chemare către fii satului românesc“

Cercetând cu luare aminte toate măsurile luate de actuala guvernare în toate ramurile gospodăriei naționale — constatăm cu ușurință că punctul central al preocupărilor — „finissul“ spre care se îndreaptă ostentivitatea sale, este și nu poate fi altul decât satul românesc.

Restabilirea ordinii, întronarea armoniei între fiii neamului, ofensiva sanitară, creditul cooperatist, organizarea muncii, justiția sătească, campanii de refacere a drumurilor, reorganizarea învățământului și încă altele toate au ca scop final, ca preocupare de căpetenie: salvarea satului românesc.

Nevoile satului românesc sunt multe și de aceea urgentarea satisfacerii lor nu mai poate întârzia. Lupta pentru salvarea satului deabia acum începe. Ridicarea păturii țărănești este o *vie dorință a M. S. Regelui Carol II.* care prin înființarea „Serviciului Social“ se apropie de adevărata și neșovdelnică realizare. Apogeul luptei pentru ridicarea satului românesc este „Serviciul Social“.

Di prof. univ. Dimitrie Gusti a caracterizat cu necontestată autoritate sensul adânc al serviciului social: „*Satul alcătuiește — a spus d-sa la deschiderea cursului de Sociologie la Universitatea din București — o unitate socială, un tot indivizibil. Iar singurul lucru viu este unitatea. Ceiace înseamnă că satul, această unitate socială constituie un organism viu, o valoare reală. Pentru ridicarea satului se impune o solidaritate de probleme. Acțiunea acestui serviciu social este propunerea unei solidarități de soluții.*“

S'au continuat și s'au încercat

prin diferiți factori îmbunătățiri care nu se văd. Autoritățile au obligat pe săteni să facă drumuri, șosele, poduri, să învețe igienă, etc. Nimic din aceste nu s'au permanentizat. Avem de toate și totuși n'avem nimic. Satul românesc nu va ieși din bezna care îl copleșește, atât timp cât soluțiile sunt date din birouri. Serviciul social urmărește organizarea satului din toate punctele de vedere. Și aici „*căminul cultural*“ va fi chemat să sprijine din toate puterile redresarea satului în care ne-am născut și de care ne îndepărtăm ca de un loc urât, uitând că în satul românesc, arde și va continua să ardă flacăra adevăratului naționalism de care avem azi nevoie mai mult ca oricând.

Serviciul social pus sub înalta oblăduire a Suveranului nostru și animat de sociologul cu renume european, D. Gusti, un adevărat apărător al satului — dă semnalul luptei decisive! Goarna mobilizării energiilor acestei țări sună pentru toți! Să ne înrolăm — tineri bătrâni — în rândurile luptătoare ale Serviciului Social, pentru reușita bătăliei de care depinde în viitor soarta acestui neam.

Tineretul român nu poate rămâne surd la chemarea pe care satul românesc o face. E dator să ia sfântă de a sări — fiindcă această bătălie eroică este cea mai grandioasă la care este chemat.

Emil V. Bugariu.

Cele mai fine albituri

la firma de încredere

RUTTKAY & BOTYE

Arad, Bl. Reg. Maria 8

Coloman Hartmann

GIUVAERGIU

Arad, Bulevardul Regina Maria 20

Reviste arădane

„Hotarul“

După 5 ani de apariție, revista „Hotarul“ se înscrie cu un bogat bilanț în mișcarea culturală a Aradului din ultimii ani.

Având de luptat cu atâtea piedeci care stau în calea revistelor, „Hotarul“ a reușit, totuși să se menție printre cele mai bune reviste din provincie, grație îndărătniciei d-lor Alexandru Constantinescu și Alexandru Negură de a nu lăsa orașul nostru să stea în urma celorlalte care întrețin o vie activitate publicistică.

În paginile „Hotarului“ am întâlnit o seamă de tinere condece care n'aveau altă tribună de afirmare, astfel că revista arădăndă a stimulat mulți tineri în domeniul scrisului.

Pe lângă acești debutanți, „Hotarul“ s'a bucurat de colaborarea celor mai distinși publiciști din Arad și alte orașe, care au contribuit la menținerea ca-

pitolului cultural menționat mai sus.

În ultimul timp „Hotarul“ a consacrat câteva numere tuturor problemelor sociale și economice ale Aradului, care ne-au înfățișat realizările românești de de după unire în acest colț de țară. Sunt numerele care vor constitui un prețios document pentru cercetătorii istoriei Aradului românesc.

După ce „Hotarul“ a scormonit trecutul istoric și politic al Aradului, numerele acestea completează datele necesare cunoașterii lui de astăzi.

Fiind exclusiv oglinda multilaterală a fizionomiei Aradului, „Hotarul“ s'a legat pentru todeauna de numele lui, cu o contribuție publicistică care nu mai poate fi pusă în discuție. Este o operă de care d-nii Al. Constantinescu, Alex. Negură și toți colaboratorii de ieri și azi ai re-

vistei trebuie să fie mândri. Este o realizare cum nu credem să mai întâlnim alta în Ardeal pentru că nu cunoaștem o altă revistă de azi care să se fi identificat atât de mult cu istoria unui oraș de reședință.

Și atunci nu facem o afirmație gratuită când spunem că „Hotarul“ este una dintre cele mai bune reviste locale din câte avem în țară.

Pentru o revistă provincială, aceasta înseamnă mult.

Dar „Hotarul“ mai are încă multe misiuni de împlinit în locul unde apare și credem că, mai târziu, se vor putea spune și mai multe cuvinte bune despre însemnătatea lui.

„Innoirea“

Revista literară d-lui Tiberiu Vuia, publicist vechiu și încercat, a însemnat, deasemenea, o frumoasă manifestare spirituală în orașul nostru, după ce „Hotarul“ a dovedit că și în pro-

vincii pot apare reviste bune.

Neîndoios, scindarea grupului care asigurase prestigiul „Hotarului“, a fost un eveniment regretabil în viața culturală a Aradului. Dar a fost și o ruptură binefăcătoare, cele două reviste putându-și mări astfel sferile de afirmare.

Mai ales la Arad, numărul crescând al publicațiilor culturale înseamnă un început de eucerire și supremație asupra celor minoritare, care întrețin aici o atmosferă nu tocmai favorabilă nouă.

„Innoirea“ a umplut astfel un gol resimțit în mentalitatea românească ce trebuie să domnească pe toate tărâmurile în acest oraș.

Cele două reviste au dat puțință mai multor scriitori și publiciști ca să întreție o vie mișcare culturală tocmai aici, unde este mai necesar ca să ne afirmăm superioritatea.

Revista d-lui Tiberiu Vuia s'a menținut mereu pe linia strict beletristică a unei reviste de cultură, cu colaborarea aproape

Victor Branișce

(Urmare din pag. 1-a)

Valeriu Branișce, de la a murit fără să fi fost deputat sau senator în parlamentul românesc, deși a onorat cu mare autoritate ce departament ministerial.

Iar Victor Branișce a trebuit să aștepte acest scaun de prezentant al poporului în anul 1928, când s'a a toată lumea care făcea parte din partidul național-fără. N'a fost o alegere câștigată printr'o luptă de talia marilor gazetari.

Iar alte onoruri, deasemenea li-s'au refuzat celor doi fiind de o superioritate intelectuală și morală care lăsa pe mulți umbră.

Dar tocmai în această neferită viață a lor cu toată lumea zidă strălucirea de care se poate înconjura un luptător naționalist care a trăit în mânia-Mare, adică sub semnul demagogiei de ieri.

Dacă însă frații Branișce n'au fost reprezentanți oficiali ai nației pentru care au dat o viață întreagă, marile de adevărați aleși le au avut conferite de unanimitate poporului, beneficiarul opinelor publicistice și politice.

Victor Branișce n'a fost titlul nici de răceala temnițelor maghiare, pentru articolele naționaliste.

La fel, a cunoscut frigul din Siberia, unde a avut o misiune militară. Acolo, a un ziar saziografat, prin susținerea cauzele naționale neamului său.

Și, în fine, Victor Branișce a cunoscut fericirea implicării acțiunii căreia i-s'a dedicat tot devotamentul.

Astăzi, marele gazetar a cat să-și reînălănească toată viața alături de care s'a bucurat o viață întreagă.

Se va simți mai bine adevărul dispariției, care înseamnă mare pierdere națională.

Odihnească în pace!

Ion I. Pogonaru

exclusivă a tineretului. Cel mult dintre acești tineri, în pragul unei consacrate tate, cărora „Innoirea“ le-a paginile cu generozitate.

„Innoirea“ și-a păstrat, totuși un caracter local, ca și „Hotarul“, dând atenția cuvenită tuturor manifestațiilor culturale Aradului.

Înțelegând să meargă pe drum, „Hotarul“ și „Innoirea“ au adus reale servicii orașului nostru, care trebuie să le treze cea mai aleasă recunoștință.

Fără de ele, mulți străduindu-se să fi crezut că Aradul nu este un oraș tocmai în România, cum arată în hărți.

Bine înțeles, nici contribuția presei românești din Arad nu poate fi exclusă din capitala acestei opere naționale de cunoaștere și afirmare.

Și, doar, cu ce imense servicii morale și materiale a contribuit să ducă scrisul românesc în Arad această luptă.

I. I.

VIATA ARDEALULUI

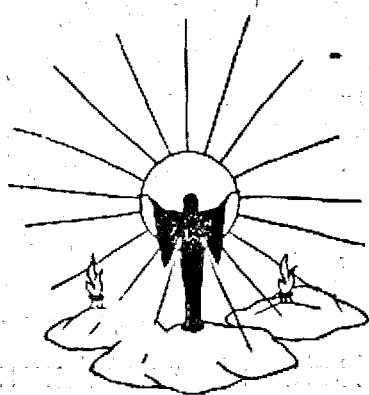
IN IMAGINI

Nașterea Mântuitorului nostru Isus Hristos

Steaua sus răsare
ca o taină mare
Steaua luminează
și adeverează
Steaua strălucește
și lumii vestește
Că astăzi curata
prea nevinovata
Fecioara Maria
naște pe Mesia
In țara vestită
Betlehem numită
Magii cum zăriră
Steaua și porniră

Mergând după rază
pe Christos să vază.
Și dacă sosiră
Indată-L găsiră
La dânsul înțară
și i se 'nchinară
Cu daruri gătite
Lui Christos menite
Luând fiecare
Bucurie mare
Care bucurie
și-aicea să vie
Dela tinerețe
până la bătrânețe.

In orașul Vifleem
Veniți, boeri, să vedem
Că astăzi ni s'a născut
Proorocirea de demult:
Că se va naște Christos
Mesia cap luminos
Din fecioara Maria
din neamul lui Avram
Din duhul sfânt zămislit
Trei crai dela răsărit
La închinare au venit
Daruri scumpe aducând
Și către Christos cântând:
Culcă-te 'mpărat ceresc,
In sălaș dobitocesc
Te culcă pe fân uscat
De îngeri înconjurat
Caraii te vor lăuda
Și mărire îți vor da;
Slavă întru cel de sus
Și pace până la apus.

CURIERUL BRESLELOR

**Breasla patronilor croitori
din Arad a luat ființă**

Adunarea generală de constituire a breslei patronilor croitori din Arad, s'a ținut ieri dimineața în sala de lectură a Căminului Industrișilor, când s'a înființat secția breslei din textile și a îmbrăcăminteii din orașul Arad. La adunare au luat parte 56 patroni croitori. Dl. **Marița Gheorghe** a deschis adunarea și a pus întrebarea, dacă cei prezenți vreau sau nu reorganizarea sindicatului în breaslă? și luându-se hotărârea cu unanimitate adunarea generală a declarat înființarea breslei și aderarea sa la centrala ținutului Timiș, aclamând totodată cu mare entuziasm pe **Mae-statea Sa Regele Carol al II-lea**. După aceasta secretarul Márton și-a făcut recenzia a legii breslelor și membrii au înscălit declarațiile de intrare. Conform legii s'a ales comitetul de direcție și comisia de cenzori. Din sânul comitetului s'a ales președinte Dl. Marița Gheorghe, vice-președinte Tatu Lazăr, secretar Milaș Gavril și casier Baranyi Francisc. Noul membru din comitet sunt Podrumar, Weisz, Barbu, Ză-

Radio Graetz

Culmea perfecției!
Receptor mondial!
Aparate 4+2 lămpi

Stă în fruntea tuturor aparatelor. Recepție fără șgomol. Sonoritatea perfectă. Scală indicatoare de proporții considerabile și mănuire simplă. — 40% economie la curent! Ascultați-l la firma:

Sigismund Hammer și Fiul
Arad, Bul. Reg. Ferdinand No. 27
fără nici-o obligație.

hoiu și Mocuța. Comisia de cenzori se compune din d-nii: Camenița, Ariton și Stupariu. Dintre profesiunile conexe au fost reprezentate corsetarii și țesătorii, care au declarat adeziunea lor la breasla croitorilor.

Constituirea pantofarilor în breaslă

În ziua de 11 Decembrie a. c. s'a ținut adunarea generală pentru constituirea breslei pantofarilor. Au luat parte 87 membri, adunarea fiind prezidată de Dl. Gh. Ilica, președinte, iar Dl. Petrișor Cuzman secretar. Dl. Ilica face un referat a nouilor legi a breslelor, arătând importanța acestei bresle și propune transformarea sindicatului în breaslă.

Dl. Petrișor secretar, citește noua lege a breslelor și lasă la aprecierea membrilor cari cer constituirea noului comitet și anume:

Dl. Gh. Ilica, Petrișor Cuzman, Farcaș Ioan, Adam C., Iuga Ioan, Kramarovits Iosif,

Iancin Nicolae, Bedő Ladislau, Grosz Iuliu, Drăgan Gligor.

Iar cenzori: Puica Gheorghe, Tipei Gligor, și Boer Alexa.

Adunarea generală alege pe dl. Gh. Ilica, Petrișor C. și Boer Alexa ca membri delegați pe lângă centrala ținutului Timiș.

Tot în această adunare generală se mai hotărăște ca pe viitor, comercianții de ghetete să nu mai confecționeze și să repare articole ce se țin de breasla pielarilor, numai acei cari sunt muncitori calificați și ca făcând parte din această breaslă. C.

M. FISCHER Mare magazin de sticlărie și porțelanuri

Târg de Crăciun după o cumpărare de 50 lei deja fiecare cumpărător primește un prețios cadou. Priviți magazinul nostru fără nici un obligament de cumpărare. Incadrarea de tablouri facem *cu cel mai eștin preț*

ARAD, PALATUL HOTEL CRUCEA ALBĂ — Telefon No. 19-79.

Serbarea de Crăciun a Școlii de Aplicație din Arad

Sâmbătă seara, la Școala de Aplicație de pe lângă Școala Normală din Arad, s'a desfășurat serbarea de Crăciun, în fața unui public foarte numeros.

D. prof. Gh. Atanasiu, directorul școlii, a vorbit despre datinele strămoșești și însemnătatea cultivării lor în vremile de azi.

Corul elevilor a cântat: Bună dimineața la Moș Ajun, S'a născut Domnul, Dumineca, Sus la poarta raiului, Măine anul se înnoiește și Moș Crăciun. Se remarcă buna instrucție a corului dirijat de dl. Aron Ion, inv. al școlii.

Drăgălașele copilașe și copilași au recitat apoi multe colinde și poezii. Iată numele lor: Victoria Dajulescu, cl. IV.: Isus. Drastil Eleonora, cl. IV.: În Betleem. Popa Doina, cl. III.: De demult. Mircu Ghizella, cl. II.: Iarnă aspră. Ionescu P. Sorana, cl. II.: Orfanul. Grozman Eva, cl. II. Moș Crăciun. Szedlac Maria, cl. IV.: Colindătorii. Buzaș Margareta, cl. II.: Moș Ajunul. Novac Eleonora cl. II.: Vouă copilași. Avram S.

Eugenia, cl. III.: Colind. Filip Anrelia, cl. II. Moș Crăciun. Buculescu Doina, cl. II.: Copiii către Moș Crăciun. Ragu Maria cl. II.: Moș Crăciun. Drăghicescu Maria, cl. III. În noaptea Crăciunului.

A făcut o deosebită impresie reprezentarea piesei străjerești: Moș Ajun, într'un act, foarte drăguț interpretată astfel:

Moș Nicoară: Lepa Sorin cl. IV. Maria: Colibaba Doina, cl. III. Ionică, fiul Mariei: Romulus Cărpinișan, cl. IV.

Ghiță: Stoicescu Ioan, cl. III. Mircea: Vuia Ovidiu, cl. IV.

Dumitru: Maier Ștefan, cl. IV. Mai la urmă a sosit și Moș Crăciun, pe un frig aspru afară, A adus, totuși, multe daruri copiilor.

Publicul prezent a răsplătit cu repetate aplauze această frumoasă serbare, pentru cari se cuvin laude d-lor prof. Gh. Atanasiu, Aron Ioan și Ponta Romul, învățători.

Rep.

O echipă de colindători din Timișoara-Mehala

Plugușor

Am arat tot brazdă plină,
De omăt și de lumină,
Până'n zarea jucăușe,
Numai brazdă de brândușe.

Pe din jos de moara nouă,
Fierul ni s'a rupt în două,
Că 'ntr'un ciob de lună a dat,
Plugul nostru de smarald...

Semănat-am, semănat,
Numai foaia 'n fir și stele,
Peste ape, peste sat,
Deste dealuri de mărgele.

Și am venit tot șuierând,
Boi de bură tot mânând,
Și cu biciul de mătășă,
V'am mănânat gând bun în casă.

• ION MĂRĂ

Tobașul echipei de colindători

Cum se sărbătorește ajunul de de Crăciun în Timișoara-Mehala

După războiul mondial, toată lumea în goana ei după modernismul ce-l mai ridicol, s'a departat aproape complet de frumosele noastre tradiții strămoșești.

Doar pe la noi prin Ardeal se mai obișnuiește sărbătorirea ajunului de Crăciun, sărbătoare care, în carterul Mehala din capitala Banatului apoi se confor-

mă întru totul obiceiurilor strămoșești.

În ziua de ajun, echipe de colindători, formate din câte patru-cinci flăcăi îmbrăcați în călușeri, cu «cracuri» îmbrăcate cu zurgălăi, un «tobaș» cu cea mai bună voce pentru a cânta solo, apoi un «botaș» ca conducătorul cântecului.

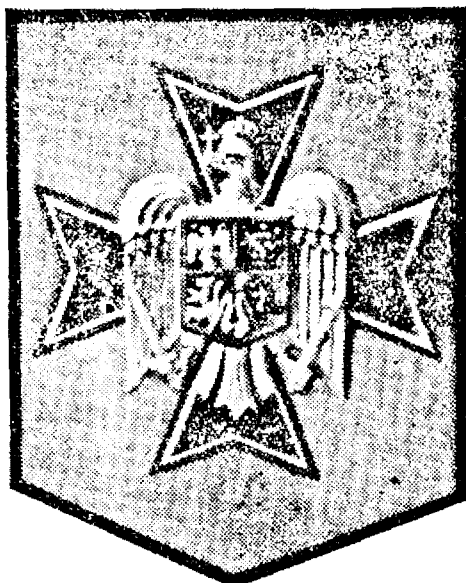
Acești vestitori ai Nașterii

Domnului, pornesc în seara de ajun pe la cunoscuți, unde sunt deja invitați și natural, așteptați cu mare bucurie atât de tineret cât și de bătrâni.

După ce colindătorii umblă peste tot din seara de ajun și până în prima zi a Crăciunului la prânz, după masă, îmbrăcați cum sunt se duc cu toții la dans, unde apoi se dansează numai dansuri românești.

Pentru menținerea acesui frumos obicei românesc, Măhălătenii merită toată lauda.

EMIL ODIĂȚI

Insigna „Străzii Țării“ executată de sculptorul român Ionel Popa din Timișoara
Insigna este turnată în ghips și colorată

O energie creatoare: d. Ing. Mihail Tripa

În vasta acțiune de refacere și modernizare întreprinsă de d. general Alex. Vlad, primarul Aradului, d-sa are nevoie de o seamă de colaboratori prețioși, fără de care d-sa s'ar găsi în neputință de a nu-și putea desăvârși marele program edilitar.

Unul dintre acești colaboratori de necontestă valoare este dl. Inginer Mihail Tripa, directorul Intreprinderilor municipale, o energie creatoare de care orașul nostru are absolută nevoie.

D. Ing. Mihail Tripa lucrează, într'adevăr, la întocmirea unor planuri tehnice care vor schimba complet înfățișarea orașului nostru.

Astfel, se vor desăvârși lucrările de canalizare, mai ales în cartiere, unde canalizarea lasă de dorit, sau este inexistentă, ca în cartierul Subcetate, Gră-

diște, Gai și Micalaca. Până la terminarea rețelei de canalizare modernă, câteva pompe mari vor suplimenta lipsa rețelei.

Pavarea orașului, construirea unei vespasiene moderne, halele centrale, rețeaua de autobuse — acestea sunt câteva probleme care se vor bucura de concursul din partea tinsului tehnician, preocupat mult de înlăptuirea orașului.

Notăm că, Aradul are astăzi o apă potabilă de cea mai bună calitate, opera aceasta se datorește în întregime dlui Inginer Mihail Tripa, care a muncit mult în această direcție.

Scriind acestea despre directorul întreprinderilor municipale, nu ne gândim să-l copleșim cu laude, pe care le merită, totuși, cu prisosință, ci pentru a stimula toate energiile din serviciul public ca să muncească din răspuțeri, pentru înflorirea și prosperitatea orașului nostru.

Toți cei care muncesc cu folos pentru binele orașului, trebuie arătați drept exemplu și opera lor susținută liniată prin cuvinte de înțelegere și prețuire.

Rugă

Alia-mi mai licăre speranța
Și focul dragostei în suflet,
Și tot de tine-mi leg viața.

Renaste-te în suflet;
Și tanicu-i ungher,
Cu mir izbăvitor
Prea bunule, să-l speli.

Tar îngerii să cânte
Cântarea mântuirii,
Și sufletu-mi afla-va
Făgașul izbăvirii

Cernalskye

Cazarma Companiei de pompieri militari din Arad

Presele făcute de pompieri după trecerea sub armul militar. Cum se poate munci cu tineretul. Focuri mari la Arad. Clopotul de alarmă. Nevoile materiale ale corpului.

...dată, publicul care se dă în acele du-te-vino...
...pe loc de atmosfera a...
...a unor mașini stri...
...care se întrec în rapi...
...Se văd atunci câteva...
...clipitoare, care taie dără...
...să prin aer. Sunt pom...
...care aleargă la locul u...
...ndiu sau catastrofe.
...rile buimăcite îi urmă...
...o curiozitate speriată.
...aleargă? Ce s'a întâm...
...Ce arde? Iată întrebările...
...pe care și le pune fiec...
...cător, în primele clipe...
...cașua zi, gazetele arată ce...
...lămplat când pompierii...
...au loc deschis prin ori...
...cărături și piedecile în...
...în drum. Și ne mai ves...
...după câteva oare de

activitate încordată, pompierii au înălțat un prăpăd mai mare.

Atât cunoaștem cei mai mulți din viața agitată a pompierilor, care stau mereu de veghe în posturile lor, pentru a curma urmările atâtor incendii care se produc într'un oraș mare.

Dar cum acești păzitori ai bunurilor noastre merită și o altă atenție, ne-am deplasat la cazarma lor, din strada I. Calvin No. 13, spre a sta cu ei de vorbă, adică să-i vizităm "acasă", ceea ce este mult mai plăcut decât atunci când te vizitează ei. În mod obișnuit, mare rău te-a lovit, când îți faci asemenea vizite.

Uitaserăm, însă, că la cazarma pompierilor nu se intră asfizi prea ușor.

cu pleavă, ale fraților Ghemeș. În imediata apropiere — se găseau case. Era amenințat întreg satul.

După 4 ore de trudă, satul a scăpat de distrugere.

Tot chibritul aruncat, la joc, de copii, pare să fie cauza.

E de mirare cum la noi copiii nu sunt instruiți să nu umble cu chibrite la foraje.

Și în ziua de 19 Decembrie, focul din Șega, menționat mai sus.

Acesta este bilanțul, fugar schițat, al incendiilor Aradului din anul 1938.

Dar câtă osteneală au depus pompierii la micșorarea pagubelor acestui sinistru bilanț. Soldații și-au făcut datoria și în această grea misiune.

Regimul militar din cazarma pompierilor

În timp ce, pe la orele 6.50 — se întorcea acasă una dintre pompele de incendiu, am cercetat regimul din cazarmă.

La bucătăria, bine amenajată, se gătea două feluri. Meniul obișnuit, din rația de 14 pe zi, plus zarzavaturile cultivate pe terenurile puse la dispoziție de primărie.

Zi de post de Crăciun, dar mâncare gustoasă, cu murături.

În dormitoare, paturi cu saltele de invidiat, foarte curate și albe. Bun loc de odihnă, cu căldură suficientă. Dar regimul cazon: lena interzisă.

Pe culoar, ne "întâmpină" clopotul de alarmă și o rețea de sonerii, foarte multe. Este un sistem de alarmă complicat și perfect. În caz de foc, noaptea, nimeni nu mai poate dormi. În 2—3 minute — totul e gata pentru deplasare.

O centrală telefonică bine pusă la punct. Serviciul permanent.

Apoi, prin sala de mese și alte încăperi. Ordine și curățenie peste tot.

Pompierii iau cina. Voie bună și se fac spirite. Vine Crăciunul, cu permisiile...

În remize, stau de pândă: o autotompă, 2 stropitoare, autobuse cisterne, pe care le vedem pe străzi și pe arena Gloriei, stropind înainte de match. Apoi multe alte scule speciale.

Fiecare are soldații de serviciu, care-și cunosc misiunea în cazurile de alarmă.

Se simte însă nevoia unei scări mecanice motorizată, în locul celei de azi. Casele și-au sporit etajele, deci serviciul pompierilor cere alte mijloace, mai moderne.

Apoi ar trebui două autotombe pentru incendii mari sau când sunt mai multe.

Curtea și șafodajul servesc pentru instrucția pompierilor, după un program riguros, ca la armată.

Compania de pompieri este întreținută de primărie, prin subvenții anuale, care au scăzut, de fapt, dela data militarizării. Subvenția acestui an este de Lei 707.000.

Regimul general din cazarmă este însă satisfăcător, date fiind serviciile făcute populației de pompieri.

Alte date despre activitatea corpului

Pentru că în vara acestui an s'au produs atâtea incendii la sate,

Educația tineretului pe bazele tradiției naționale: Străjeria

În destrucția creată în ultimii ani în viața publică de manierele unui sistem politic ce devenea dăunător siguranței și intereselor superioare ale statului, sistem ce și-a întins cangrena până și în băncile școlii o acțiune de îndreptare energetică și hotărâtă nu mai putea să întârzie. Nefasta mișcare ce își recruta adepții mai vârtos din rândurile unui tineret ce se credea destul de matur de a mai primi sfaturi și bune îndemnuri, tineret a cărui manifestare de credință era teroarea și violența, nu putea să nu umple de durere sufletul aceluia ce de pe culmea tronului regesc veghează cu inimă de părinte la propășirea spre tot mai bine a poporului Său. Tocmai deaceia și pentru că tineretul să poată fi ferit de experiența tristă a necugelării și să poată fi îndreptat pe calea cea dreaptă și adevărată a naționalismului ideal, din înaltă grijă a lui Dumnezeu și a Rege. Din aluatul ce-l formează copiii, mâna îndemnată a conducătorilor din Straja-Tării va avea de modelat tipul adevărat al cetățeanului de mâine. Ajuns în pragul adolescenței, străjerul nu va mai simți atavica poftă a tavernei în care mistica unui cult politic îl va îndemna să ridice arma asupra semenului său. Ci din contră, crescut la altarul dragostei de adevăr, de țară și Rege, se va feri cu scârbă de tot ceea ce va fi contrar ideologiei și tradiției poporului nostru.

Frumoasele rezultate ale străjeriei s'au arătat deja de mult. Am văzut cu toții cum străjerii din proprie pornire de sacrificiu au semănat grădina unei văduve neputincioasă s'au cum din milă au strâns bani cu cari apoi au ajutat familia grea a cutărui s'au cutărui cetățean s'au cum înfășurii din aceeași dragoste acuma de sfințele

sărbători au îmbrăcat cu haine călduroase o mulțime de copii nevoiași care nu aveau cu ce își apăra trupurile firave în contra gerului. Rezultate de sigur frumoase și măgulitoare pentru acela ce se poate mândri de a fi fost inițiatorul de fapt al unei idei ce avea să schimbe din temelie fațada unei instituții. Iar Straja Tării a cărei organizare și funcționare a fost elaborată pe cale de lege în zilele acestea, este menită să cimenteze și să consolideze opera începută. Trebuie amintit aici cu laudă producțiile străjărești în fața microfonului românesc în cadrul orei străjărești la radio când prin piese minunate întocmite tineretul nostru ne procură clipe de adevărată înălțare sufletească. Se vede astfel peste tot grija ce se acordă gândului regesc.

Când scriu aceste rânduri, despre lucruri care plac așa de mult sufletului, îmi vin în minte biblicile cuvinte ale sfântului Ioan Teologul: „Și am văzut în dreapta tronului o carte pe dinlăuntru și pe dinafară scrisă și cu șapte sigilii sigilată. Iar ingerul striga cu voce tare: Cine este vrednic a deschide cartea și a deslega sigiliile ei?” (Apocalips cap. 5).

Dar oare ce cuprinde acea carte de strigă ingerul: „Cine este vrednic a o deschide?”

O, iubii cititori, este cartea în care au zăcut ascunse până acum comorile neștiute de nimeni ale Neamului nostru, iar vrednicul ce i-a rupt sigiliile, deschizând țării poarta spre așezarea cea firească, este M. Sa Regele Carol II. El a fost Cel ales de Dumnezeu ca din cartea înțelepciunii să câștige puferea și voința de a repune în valoare un capital uman care din cauza relelor năravuri, risca să se risipiască în lupte sterpe și ură deșartă între frați.

Aurel Raica

arzând sate întregi, s'au luat intense măsuri preventive.

Astfel, s'au reorganizat serviciile pompierilor rurali, printr'o lege care prevede prestația tuturor în natură. Dintre civili se recrutează câteva echipe permanente, puse sub controlul companiei județului respectiv.

La Aradul-Nou, au fost instruite, pe rând, grupuri de câte 40—80 săteni.

Instrucția a fost făcută de Grupul pompierilor din Timișoara, a Ținutului de azi.

D. locot. Aurel Podeleanu se interesează mult de organizațiile dela sate, care se ocupă și cu pregătirea apărării pasive, problemă de mare actualitate în ultimul timp.

În urma intervenției d-lui Ascaniu Crișan, comandantul Legiunii de străjeri din Arad, d. locot. Aurel Podeleanu a primit să facă și instrucția apărării pasive și de incendii, cu străjerii tuturor școlilor din Arad.

În fiecare Joie, staturile străjărești sunt duse la cazarma pompierilor, unde se fac exerciții de apărare pasivă, despre cunoașterea gazelor și folosirea măștilor, probe de stingerea incendiilor se alte exerciții.

În tot cursul anului școlar, și va executa astfel un vast program cu străjerii, o operă dintre cele mai utile.

Pompierii nu contribuie apo

la salvare, în cazuri de inundații și alte catastrofe.

Dl locotenent Aurel Podeleanu este secundat în misiunea sa cu devotament și râvnă de d. locotenent Florian Chera, ajutor de comandant, și de dnii subofițeri Ștefan Bosneac Constantin Drăghiceanu și Nicolae Țenescu.

În rândurile de mai sus am căutat să arătăm publicului însemnătatea serviciilor aduse orașului de Compania de pompieri și îmbunătățirile aduse de noul regim militar, pe care toți le-am putut, dealtfel, aprecia în atâtea ocazii.

Este vorba de o activitate, căreia i se cuvin câteva cuvinte de laudă, pe care o dirijează cu mult tact și competență d. locotenent Aurel Podeleanu și toți colaboratorii săi apropiați. Ion I. Pogon

RENTE și EFECTE

Bonuri de Impozite, pentru locuri, sau prețuri pământului, pentru Impozit și Casa de Asigurări la

BANCA

GOLDSCHMIDT S. A.

ARAD, Str. Eminescu No. 4.

Cazarma Companiei pompieri militari a Aradului

...ata să ne întorcem fără...
...ul acestui reportaj, dacă...
...bucuram de amabilitatea...
...locotenent Aurel Podeleanu...
...antului campaniei.

...ce i-am arătat scopul vi...
...sa a binevoit să ne acorde...
...late de oră întrarea în ca...
...mentționând însă că spiritul...
...plină militară al institu...
...impune anumite obligații...
...re nu putem trece.

...devăr, s'a schimbat men...
...din această cazarmă, dela...
...15 Iunie 1936, când cor...
...de pompieri au fost mili...

...disciplină, alt înțeles al...
...ului datorie și altă grabă...
...rizază întreaga activitate...
...ului.

...crează numai cu securi...
...cel mult, cu minutarul...
...de incendiu, ziua, în 20-30...
...minute, toată lumea iasă...
...dă.

...vizitarea apartamentelor...
...cațiile primite, am înțeles...
...erile acestei schimbări. Cu...
...tineri se lucrează mai re...
...cu mai multă convingere...
...e economiile făcute, efec...
...fost mărit, astfel că stau...
...alte brațe la dispoziție. Dis...
...perfectă — deasemenea a...
...uit mult la îmbunătățirea...
...ului pompierilor.

...soldații pompieri, odată...
...acasă, împânzesc satele cu...
...ul lor și se pun la dispo...
...rimărilor. Devin pompieri...
...atât de necesari la sate...
...vara, ard averi întregi, o...
...întregă fiind distrusă.

...ști soldați — se mai întorc...
...cu o bună educație, deprinși...
...trajul în ori ce clipă grea...
...sătenii lor. Sunt o armată...
...ut necesară la sate.

...cestea sunt o parte din con...
...tețele satisfăcătoare ale mili...
...ării corpurilor de pompieri.

Câteva din incendiile mari ale anului.

...d. locotenent Aurel Pode...
...am găsit tocmai în mo...
...când redacta procesul ver...
...al ultimului foc mare din Ara...
...urmat cu câteva clipe înainte.

I se făceau rapoartele focului din ziua de 19 Decembrie, când a ars casa d-lui Dan Dimitrie, din Șega, strada Școlii, No. 13. Plecat acasă după localizarea focului, d. comandant al corpului cerea informații suplimentare pe care le consemna în procesul verbal.

L-am rugat atunci să ne facă o statistică a incendiilor din acest an.

- Focuri mari: 12.
- „ mijlocii: 4.
- „ mici: 8.
- „ de coș: 9.
- „ la sate: 2.

Și apoi nenumărate începuturi sau focuri mitite, localizate imediat de vigilența pompierilor.

Cum d. locot Aurel Podeleanu este numai din Aprilie la Arad, l-am rugat să ne spuie ceva despre focurile mari din anul 1938.

La 10 Ianuarie, foc de acoperișuri la Industria Textilă. Incendiu periculos, care se întinde.

Împreună cu pompierii fabricii, s'a lucrat dela orele 6—9 dimineața. Prin izolare, s'a evitat întinderea focului. Au urmat operațiile stingerii.

La 18 Maiu, ardea acoperișul casei Csednak, din strada Doamna Bălașa, No. 59.

A fost stins dela orele 3 jum. până la 5, noaptea. Focurile din timpul nopții produc multă panică. Noroc că fac... lumină, ca să se poată lucra.

La 28 Maiu, s'a aprins magazia de celuloid și praf a fabricii de celuloid, din strada Zorilor, 12.

A ars tot celuloidul și acoperișul. Cauza: probabil că niște copii au aruncat un muc de țigară sau chibrit aprins.

Cu 2 mașini — nu s'a muncit decât 40 minute.

La 20 Iunie, a ars acoperișul și materialul lemnos al casei Meffeld, din bulevardul Carol, 27. Nu se cunosc cauzele incendiului.

În 50 minute focul a fost localizat.

În ziua de 24 Iulie, din cauza unui scurt circuit s'a produs un incendiu în pavilionul administrativ dela fabrica Neumann, Calea Aurel Vlaicu, 276.

Două ore de lucru.

În ziua de 17 Oct., foc mare în comuna Sfântul Paul.

Au ars: 2 șire de paie, 2 de fân, 6 cu coceni, 2 șire masive

Conflictul de muncă dela Fabrica „Astra“

După cum am anunțat la timpul său în ziarul nostru, lucrătorii fabricii „Astra“ au denunțat contractul colectiv de muncă încheiat anul trecut, pe data de 13 Dec. a. c.

În urma acestui fapt, delegația lucrătorilor compusă din d-nii: Mica Nicolae, Mihaș Gheorghe, Pârva Sabin, Codoș Ioan, Morar Gavril, Adamovici Constantin, Dric Petru, Hopfster Petru și Ionescu Costache, după sărbători se va întruni la Sub-Inspectoratul Muncii din localitate pentru a duce tratative cu direcțiunea fabricii în vederea încheierii unui nou contract colectiv. Lucrătorii au prezentat direcțiunii spre examinare un proiect de contract colectiv pe care-l publicăm mai jos:

Proiect de Contract colectiv

Prezentul contract colectiv de muncă s'a încheiat între Direcțiunea Fabricii „Astra“ Arad și muncitorii ei.

CAP. I

Extinderea și durata contractului

ART. 1. Prezentul contract se extinde asupra Direcțiunii Fabricii „Astra“ Arad și asupra tuturor muncitorilor angajați la această fabrică și asupra acelor, cari vor fi angajați în viitor.

ART. 2. Prezentul contract este valabil dela data de până la data de, iar după expirare devine nul, fără nici o altă formalitate de denunțare.

ART. 3. Pe toată durata prezentului contract, nu se va face nici o concediere.

ART. 4. Fabrica nu va putea face nici o angajare de muncitori, până nu va face mai întâi angajarea acelor muncitori, cari au fost concediați în decursul anului 1938, pe motiv de lipsă de lucru.

ART. 5. Salarizarea muncitorilor se va face în modul următor:

a) Muncitorii calif. cu vechime dela 1—3 ani în meserie, 11 lei pe oră. Muncitorii calif. cu vechime dela 3—6 ani în meserie, 13 lei pe oră. Muncitorii calif. cu vechime dela 6—10 ani în meserie, 16 lei pe oră. Muncitorii calif. cu vechime dela 10—15 ani în meserie, 18 lei pe oră. Muncitorii calif. cu vechime dela 15 ani în sus în meserie, 20 lei pe oră.

b) Sudorii electrici dela cel mai mic salar pe oră, până la 15 lei pe oră inclusiv, se va majora cu 2 lei la oră.

Incepând dela 16 lei pe oră, se va majora cu câte 1 leu.

Banii pentru lapte cari se plăteau sudorilor săptămânal, se vor plăti lunar, adică pe 30 zile anticipat.

c) Muncitorilor necalif. lucrători la mașini, li se va majora cu 1.50 lei pe oră.

d) Muncitorilor necalif. (ziuași), li se va majora cu 1 leu pe oră.

e) Asupra salarului de bază, se va percepe un procent, care nu va putea să fie nici într'un caz mai mic de 35 la sută.

ART. 6. Muncitorii vor beneficia de o remunerație de 6% din beneficiul net, după cum se prevede în statutele societății, și după cum primesc și funcționarii, începând cu anul 1937.

ART. 7. Cerem reînființarea cantinei pentru muncitori și să se plătească de către fabrică 50% din costul unui menu, așa cum se plătește și funcționarilor.

ART. 8. În cazul de deces al muncitorului, urmașii celui decedat văduva; copiii minori sub vârsta de 18 ani, au dreptul împreună la o indemnizare legală, egală cu salarul pe o lună, dacă muncitorul are o vechime de cel puțin 1 an în întreprindere, pe 2 luni, pentru acel cu o vechime variind între 1—3 ani și pe 3 luni, pentru acel cu o vechime mai mare.

ART. 9. Fabrica va plăti muncitorilor ziua de 1 Mai.

ART. 10. Concediul de odihnă se va plăti muncitorilor în conformitate cu dispozițiunile legii în vigoare, la cerere.

ART. 11. În caz de boală, muncitorul va primi salarul pe 7 zile, conform articolului 60 alin. ultim din Legea asupra Contractelor de Muncă, adică pe 56 de ore, și nu 48 ore după cum se obișnuiește.

ART. 12. În cazul când o parte din muncitori, sau un atelier nu va putea lucra, sau va fi nevoit să întrerupă lucrul, nu din forță majoră — ci din lipsă de prevederi, — fabrica va plăti muncitorilor 50% din câștigul normal.

ART. 13. În cazul când fabrica nu va avea materiale sau comenzi suficiente, sau orice altceva, care ar aduce după sine întreruperea de lucru sau rotații, ea va anunța delegații muncitorilor, cu cel puțin 2 luni de zile înainte, pentru a putea lua toate măsurile convenite.

ART. 14. Toți muncitorii cari lucrează lucru murdar, precum și acolo unde îmbrăcămintea se uzază mai repede vor primi câte un costum de haine la fiecare 6 luni, sau plata în bani, la costul de piață.

ART. 15. În caz de vre-o nenorocire familială, sau un alt caz asemănător care va necesita bani,

muncitorul va putea primi un avans dublu după salarul săptămânal, decontându-se în 10 rate lunare.

ART. 16. Aprozionarea cu lemne a muncitorilor se va face de către fabrică, începând cu luna Aprilie. Plata lemnului se va face după cum se va conveni cu fiecare muncitor în parte.

ART. 17. Plata muncitorilor se va face în așa fel, ca la ora plecării din serviciu, muncitorii să fie plătiți.

CAP. II

Durata muncii

ART. 18. Durata lucrului va fi de 8 ore pe zi. În acest timp se va socoti și timpul de masa de 20 minute. Timpul care va trece peste opt ore de lucru pe zi, se va socoti ca ore suplimentare, plătinându-se conform legii în vigoare.

ART. 19. În cazul când fabrica ar avea nevoie să facă ore suplimentare, este obligată a avea și consimțământul delegațiilor muncitorilor pe lângă avizul reprezentantului ministerului muncii.

ART. 20. Zilele de odihnă sunt Duminicile și toate sărbătorile cu repaus duminical, prevăzute de legea pentru reglementarea repausului duminical și a sărbătorilor legale și anume:

Anul nou, Botezul Domnului, 24 Ianuarie, Sf. Gheorghe, Prima zi de Paște, a doua zi de Paște, 1 Maiu, 10 Maiu, 8 Iunie, Înălțarea Domnului (Ziua Eroilor). Prima zi de Crăciun, A doua zi de Crăciun și ziua de 1 Decembrie.

ART. 21. Fabrica va îngriji ca toate atelierile și locul de lucru să fie astfel amenajate, încât să nu pună în primejdie sănătatea muncitorilor. Deasemenea se vor lua măsurile necesare impuse de legile în vigoare pentru prevenirea accidentelor de muncă.

ART. 22. Direcțiunea va recunoaște delegația muncitorilor în mod legal, pe toată durata contractului colectiv.

Și anul acesta!...

S'a deschis târgul nostru de Crăciun, toate localurile magazinului nostru fiind puse la dispoziția clienților noștri, căreia-i atragem atențiunea expoziției dela etaj, unde peste 50.000 articole de menaj și ornamentație domiciliară, sunt puse în vânzare cu o reducere de 20—30%.

Pe lângă prețuri extrem de reduse, fiecare cumpărător mai primește și un bilet cu care participă la tragerea premiilor noastre, pentru cari au fost alocate obiecte în valoare de 50.000 lei.

Onorata noastră clientelă este servită de 72 angajați, cu 3 casse și 3 mese de împachetat, cu promptitudine și rapiditatea cunoscută.

Onorata noastră clientelă este rugată să viziteze, fără obligațiunea de a cumpăra, toate localurile dela parter și etaj ale expoziției noastre.

Cu stimă:

ALBERT SZABO

mare magazin de porcelanuri și sticlărie Arad.

ART. 23. Se va forma o comisie din unul sau doi delegați din partea fabricii și unul sau doi dintre delegații muncitorilor, cari vor apăna interesele colective ale muncitorilor din unul sau mai multe ateliere din fabrică, atunci când se vor ivi cazuri și când acel în cauză nu și le va putea tranșa. Reprezentanții muncitorilor vor fi aleși de acel în cauză. Atunci când aceasta comisie nu va putea apăna toate chestiunile ce se vor ivi, va decide reprezentantul Inspectoratului Muncii Arad.

ART. 24. Curățenia atelierelor se va face după orele de lucru. Încălzirea atelierelor se va face în așa fel, ca să nu fie fum. Toți muncitorii vor primi săpun pentru față și având în mod suficient precum și șervete.

În trecut muncitorii acestei fabricii, au fost mereu loviți și sicanați, de direcțiunea ei, care n'a manifestat nici un pic de bunăvoință față de acei care-i urează venituri enorme.

Fabrica cu fel și fel de intervenții a determinat autoritățile să ia măsuri drastice și de prisos în contra muncitorilor ei, cari dădeau dovadă de cea mai perfectă liniște și calm.

Au indus autoritățile în eroare, aruncând în cărca bieților muncitori lucruri luate din domeniul fanteziei, fără ca ei să mai aibă timpul și posibilitatea de a se desvinovați. Acestea au fost experiențele scump plătite în trecut, iar de data aceasta au înștiințat ei mai întâi autoritățile de ceace cu adevărat și pe bun drept vor.

Au înaintat dlui ministru al Muncii Mihail Ralea, un memoriu pe care-l publicăm mai jos și în care arată detaliat revendicările lor profesionale și la care au anexat și susamintitul proiect de contract colectiv. Tot la fel au înaintat acest proiect de contract colectiv Subinspectoratului Muncii din loc, Camerii de Muncă și P. S. Sale Dr. Andrei Mager, Episcopul Aradului și președintele de onoare al Asociației Meseriașilor și Muncitorilor Români.

Iată memoriul înaintat dlui ministru al Muncii.

Domnule Ministru,

Noi, Muncitorii Fabricii „Astra“ Arad, respectuos Vă aducem la cunoștință, că contractul colectiv de muncă încheiat între Direcțiunea Fabricii „Astra“ și muncitorii ei, a expirat pe ziua de 13 Decembrie 1938, iar ca urmare am întocmit un nou proiect de contract pe care Vi-l trimitem anexat și care a fost înaintat totodată tuturor autorităților competente, precum și Direcțiunii Fabricii „Astra“ Arad.

Domnule Ministru,

Prin prezentul memoriu, Vă rugăm să binevoiți a ne permite să supunem toate durerile noastre solicițiunii Excelenței Voastre.

Conducerea Fabricii „Astra“ din anul 1928 înceace a întrebuițat toate mijloacele pentru a ne distruge toate drepturile câștigate cu atâtea suferinți din partea noastră a muncitorilor, cari drepturi au fost consfințite prin Legea muncii din anul 1929, de

ex., concediile de odihnă sistematic eludate, că muncitorii să nu poată un an de serviciu primi concediul prevăzut. Orele suplimentare nu s'au plătit după 8 ore de lucru după 48 ore, toate acestea în contrazicere cu legea.

Asupra salariilor și concedierii, motivându-se concedieri cu lipsa de fond se urmărea ca jarea nouă ce se făcea, să primească cu câte un puțin iar procentele de scăzut încontinuu, așa procentul de 75 din anul 1929, s'a ajuns la procentul de 30, iar dela două răspun haine pe an care se plăteau anii susindicați, s'a ajuns la 15% din muncitori.

Asfel standul de lucrătorilor a scăzut cu 10% producția a crescut.

Domnule Ministru,

Acestea câteva rânduri sunt suficiente, pentru a vă prezenta situația în care ne zărim toată opunerea noastră început-o din anul 1936.

Conducerea Fabricii Arad a lăsat ca suferințele să se înmulțească curent, cu toate intervențiile și a autorităților și cial a Dlui Secretar General Gheorghian, de mai face concedieri. N'a înțeles fabrica acest lucru.

După ce a concediat în anul 1938 190 de muncitori, s'a introdus sistemul de rotație numai rotație nu se poate face o monstrozitate. În anul 1938, din muncitorii săptămâni încontinuu, de timp iar lucrau câte 3 săptămâni și pe următoarea.

Domnule Ministru,

Cu toată încrederea noastră în speranțele spre Dvs. gămintea de a ne sprijini pe noi, în vederea încheierii „Astra“ Arad, și pe rînte le credem juste.

Iar credința noastră în fabrică este cu atât mai mare, cât având la bază marea noastră credință în Dvs. ce-l purtați clasei muncitorești, toate domeniile, una din mai strălucite este noua breșelor.

Domnule Ministru,

Respectuos Vă rugăm, voiți ca în cazul când putea ajunge la o înțelegere Fabrica „Astra“, asupra lor noastre, să binevoiți un arbitraj sub președinția Dvs. Voastre.

Primiți, Vă rugăm Dvs. Ministru, asigurarea durerilor noastre considerațiunile ce vi le păstrăm.

Arad, la 15 Decembrie 1938.

Delegații muncitorilor

D-sale Domnului

Mihail Ralea

Ministrul Muncii

Lemne de foc și materiale de construcții la firma

AUFRICH

ARAD,
Str. D. Raicu Nr. 1

Tip. „CONCORDIA“